

КРЕАТИВНЕ МИСЛЕННЯ В ОБЛІКУ ЯК ПЕРЕДУМОВА ЕФЕКТИВНОСТІ БІЗНЕСУ

CREATIVE ACCOUNTABILITY AS A PRIMARY EFFICIENCY OF BUSINESS

У статті розглянуто основні підходи до формування креативного мислення в обліку. Визначено чинники та напрями запровадження елементів креативного обліку в контексті забезпечення ефективності бізнесу. Розкрито основні потреби управлінського персоналу в інформації в сучасних умовах господарювання. Проаналізовано перспективи складання інтегрованої звітності суб'єктами господарювання. Доведено основні переваги інтегрованої звітності. Розкрито особливості формування та застосування креативного мислення. Результати даного дослідження мають сприяти побудові оптимальної системи обліку.

Ключові слова: облік, креативний облік, креативне мислення, облікова політика, економічна вигода, ефективність бізнесу, витрати.

В статье рассмотрены основные подходы к формированию креативного мышления в учете. Определены факторы и направления внедрения элементов креативного учета в контексте обеспечения эффективности бизнеса. Раскрыты основные потребности управленческого персонала в информации в современных условиях хозяйствования. Проанализированы перспективы составления интегрированной отчетности субъек-

тами хозяйствования. Приведены основные преимущества интегрированной отчетности. Раскрыты особенности формирования и применения креативного мышления. Результаты данного исследования будут способствовать построению оптимальной системы учета.

Ключевые слова: учет, креативный учет, креативное мышление, учетная политика, экономическая выгода, эффективность бизнеса, расходы.

The article describes the main approaches to the formation of creative thinking in accounting. Factors and directions of introduction of elements of the creative account in the context of ensuring efficiency of business are defined. The basic needs of management personnel in information in modern conditions of management are revealed. The prospects of integrated reporting by business entities are analyzed. The main advantages of integrated reporting are presented. The features of formation and application of creative thinking are revealed. The results of this study should contribute to the construction of an optimal accounting system.

Key words: accounting, creative accounting, creative thinking, accounting policy, economic profit, business efficiency, expenses.

УДК 657.1-026.15:658.114

Гриценко О.І.

к.е.н., доцент кафедри бухгалтерського обліку і оподаткування Сумський державний університет

Скорба О.А.

к.е.н., доцент кафедри бухгалтерського обліку і оподаткування Сумський державний університет

Постановка проблеми. Соціально-економічна орієнтація економіки України безпосередньо визначає стратегію та напрями реформування галузей народного господарства для повноцінного відтворення товарного виробництва продуктів та речей особистого споживання. Це має суттєве значення для досягнення мети суспільного виробництва, підняття добробуту та забезпечення попиту населення. Вирішення цього завдання значною мірою пов'язане з пошуком ефективної моделі побудови бізнесу, визначенням основних пріоритетів розвитку підприємств в контексті прийняття виважених та перспективних управлінських рішень.

Для прийняття ефективних управлінських рішень необхідна достовірна та повна інформація, яку й надає бухгалтерський облік, тому потрібно звернути увагу на належну організацію обліку через запровадження креативного мислення, спрямованого на отримання найвищих результатів за мінімальних затрат. Цим і визначається актуальність даного дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання креативного обліку та основні аспекти його запровадження у своїх працях розглядали О. Алат, Г. Бретон, Т.В. Барановська, Ф.Ф. Бутинець, Ю. Верига, К. Ванг, Х. Габріелз, С.Ф. Голов, П.Є. Житний, О.А. Заббарова, Є.Є. Коміскі, С.Ф. Легенчук, Ч.В. Малфорд, С.М. Міщенко,

М.Р. Метьюс, М.С. Пушкар, Е. Райс, Я.В. Соколов, Х. Столови, Л.В. Чижевська та ін. У своїх дослідженнях вони розкривають питання сутності та сфери використання креативного обліку, зв'язку креативного обліку з бухгалтерською етикою, національних особливостей етики креативного обліку, пошуку креативних методів бухгалтерського обліку.

Залишаються недостатньо розробленим питання можливості існування креативного обліку в контексті забезпечення ефективності бізнесу через пошук креативних ідей у застосуванні облікової інформації в наявному правовому полі на рівні підприємства.

Постановка завдання. Метою дослідження є визначення основних напрямів запровадження основних ознак креативного обліку та уточнення можливостей його використання для забезпечення ефективності бізнесу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Базовою «філософією» стратегічного управління такими економічними утвореннями, як відомо, є системний підхід та аналіз. Системний підхід разом із системною парадигмою пропонує процедуру планування, оцінки і реалізації управлінських рішень розглядати з позиції системної концепції. Відповідно до системної концепції, головним критерієм функціонування економічного утворення є кінцевий результат, що отримується за враху-

вання всього набору ресурсів, які залучаються для досягнення мети. За цим стоять нескладні початкові аналітичні міркування.

Власники деяких компаній використовують у своїй діяльності особливі методи обліку або ж структурують угоди так, щоб користувачі звітної інформації (як внутрішні, так і зовнішні) сформувавали позитивне уявлення про фінансове становище підприємства та не здогадувалися б про реальний стан речей. Така практика має назву креативного (творчого) бухгалтерського обліку.

По-перше, розвиток такої великої і складної категорії, як креативний облік, повинен розглядатися в еволюційному процесі. По-друге, повинна передбачатися мета розвитку системи. По-третє, маєтись на увазі, що існує множина варіантів вирішення поставлених завдань. По-четверте, приймається, що його розвиток має здійснюватися на основі взаємодії із зовнішнім середовищем.

Масштаб завдань, які поставлені, залежить від тих ресурсів, якими володіє суб'єкт бізнесу, а також від горизонту планування. На думку відомих експертів, найважливішим у системному аналізі є докладне опрацювання поставленої мети.

Добре визначена мета дає виконавцям відчуття не тільки впевненості, а й досяжності результатів, скеровуючи територіальних і функціонально відокремлених людей на вирішення поставлених завдань.

Наступний крок полягає у конкретизації поставленої мети, тобто це бажаний стан системи на час досягнення заданого горизонту планування. Він описується у вигляді обсягових або структурних показників.

Окрім того, слід пам'ятати про важливість інформаційного забезпечення планування та здійснення ефективної господарської діяльності. Вдосконалення управлінської інформаційної системи підприємства можливе лише на основі системного і комплексного підходу. І одним з них, на нашу думку, є побудова оптимальної системи обліку, що повинна здійснюватися в напрямі його спрощення.

На нашу думку, враховуючи наявну регламентацію системи бухгалтерського обліку, основні вимоги до нього, виникає нагальна потреба пошуку найбільш досконалих та виважених способів та прийомів ведення обліку та складання бухгалтерської звітності.

На думку Ю.А. Вериги, «одним із нагальних завдань розвитку бухгалтерського обліку в сучасних умовах в Україні є адаптація ринкових облікових інституцій у вітчизняну практику. Однак їх новизна, незважаючи на наявність досліджень із даної тематики, зумовлює виникнення невирішених питань у бухгалтерському обліку, а саме в креативності його потенціалу. Ідея креативного обліку полягає у формуванні на підприємствах духу оновлення всіх сфер діяльності на основі освоєння

двох етапів розвитку: розширення інформації та створення знань для поширення серед персоналу. Метою креативного обліку є генерування інформації на запит менеджерів нижчого, середнього та вищого рівнів, що підвищує ефективність роботи обліковців та управлінців» [8].

Із цим поглядом не можна погодитися, оскільки такі зміни в обліку зумовлені тим, що його зміст має відповідати завданням управління, іншими словами, забезпечити інформацією можливість прийняття оптимальних управлінських рішень. Зменшення уваги щодо облікової інформації може призвести до неефективного процесу управління, збільшення витрат діяльності підприємства та в підсумку зменшити економічні вигоди.

Креативний облік у найкращих своїх проявах – це будь-який науковий метод, який не відповідає загальноприйнятій практиці чи встановленим стандартам та принципам, але не використовується для прямого порушення законодавства для відображення основних тенденцій у зміні вартості бізнесу і достовірної картини стану справ фірми, особливо якщо не існує інших методів відображення операції в обліку. Але дуже часто креативний облік пов'язують із порушенням основних засад професійної етики обліковців.

На думку М.С. Пушкаря, «креативний облік – це творчий облік, який вимагає від облікових працівників організації фактів і правил їх групування виходячи з інтересів менеджменту з метою отримання знань про нові об'єкти спостереження» [7, с. 90].

Свою чергою, М.Ю. Метьюс зазначає, що креативний облік являє собою сукупність методів, за допомогою яких бухгалтер, використовуючи свої професійні знання, підвищує привабливість фінансової звітності для зацікавлених осіб і знижує податковий тягар (заходи економічних обмежень, створюваних відрахуванням коштів на сплату податків) для компанії, на яку працює [5, с. 153].

На нашу думку, саме визначення креативного обліку Ю.А. Вериги, М.С. Пушкаря та М.Ю. Метьюс найбільш повно розкривають зміст відтворення креативного мислення в обліковому середовищі.

У Міжнародному стандарті бухгалтерського обліку 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки» (п. 10) зазначено, що якщо немає Міжнародного стандарту бухгалтерського обліку або Міжнародного стандарту фінансової звітності, який конкретно застосовується до операції, іншої події або умови, управлінський персонал має застосовувати судження під час розроблення та застосування облікової політики, щоб інформація була доречною для потреб користувачів із прийняття економічних рішень та достовірною в тому значенні, що показники фінансової звітності [2]:

– подають достовірно фінансовий стан, фінансові результати діяльності та грошові потоки суб'єкта господарювання;

- відображають економічну сутність операцій, інших подій або умов, а не лише юридичну форму;
- є нейтральними, тобто вільними від упереджень;
- є обачливими;
- є повними в усіх суттєвих аспектах.

Значна кількість дослідників вважає можливим ведення креативного обліку шляхом ретельного розроблення облікової політики підприємства з урахуванням усіх внутрішніх та зовнішніх особливостей функціонування підприємства. Звичайно, облікова політика має відповідати всім установленим вимогам та ознакам. За змістом елементів облікової політики потрібно здійснювати контроль.

Л.М. Полякова та З.В. Билень [6] пропонують проводити аудит облікової політики за такою методикою:

1) перевірка дотримання порядку оформлення розпорядчого документу про облікову політику: чи наявні на підприємстві необхідні внутрішні документи, положення, інструкції, які затверджуються одночасно з обліковою політикою;

2) з'ясування, наскільки ефективний облік на підприємстві, що перевіряється, як вирішені питання на складних ділянках облікової роботи. Встановлення, наскільки звільнений обліковий персонал від виконання невластивих йому облікових функцій, які раціональні прийоми застосовуються для запобігання дублюванню даних;

3) перевірка, чи є облік дієвим, оперативним, чи використовуються облікові дані для безпосередньої та швидкої допомоги керівництву, адміністративно-управлінському та інженерно-технічному персоналу у вирішенні завдань, поставлених перед ним, чи своєчасно надаються необхідні довідки, пояснення, матеріали для аналізу, чи обґрунтовані рекомендації, розрахунки тощо;

4) встановлення, як організована облікова робота на підприємстві: чи встановлений твердий графік, що передбачає терміни виконання всього комплексу облікових робіт не тільки працівниками бухгалтерії, а й обліково-зобов'язаними особами; чи правильно розподілені обов'язки між усіма обліковими працівниками відповідно до посад та кваліфікації; чи розроблені для них посадові інструкції, що визначають їхні обов'язки та відповідальність за доручену ділянку роботи; чи проводиться систематичний інструктаж щодо порядку заповнення, проходження документації і ведення обліку; чи перевіряється в процесі інструктажу виконання окремих робіт з одночасним виправленням виявлених недоліків та помилок;

5) з'ясування, які форми документації застосовуються на підприємстві, як використовуються типові форми первинного обліку, чи не виготовляє підприємство спеціальних форм за можливості і доцільності застосування типових; які є недоліки в застосуванні на підприємстві спеціальних форм,

чи дотримуються правил користування бланками суворої звітності, чи не випускаються зайві примірники документів;

б) перевірка того, чи забезпечена на підприємстві єдність та порівняність облікових і планових показників, а також чи дотримуються одноманітності в методах їх розрахунку, необхідної для контролю виконання плану та встановлення їх динаміки.

Дані твердження стосуються основних засад ефективної роботи обліковців, побудованої на вміннях застосовувати елементи облікової політики, які можуть впливати на кінцеві результати діяльності суб'єкта господарювання. Але при цьому залишається поза увагою оцінка цього впливу.

Слід також згадати те, що у визначеннях таких категорій, як «доходи», «витрати», «капітал», «основні засоби» та ін., обов'язково має місце економічна вигода. У цьому аспекті великого значення набуває визначення відповідності облікової політики системі управлінського обліку, оскільки завдання управлінського обліку полягає в оцінці результатів діяльності та прийнятті рішень на основі об'єктивної інформації.

Систематизувати та узагальнити вказані підходи має розвинене креативне мислення. Необхідно будувати систему бухгалтерського обліку на підприємстві з урахуванням ринкових тенденцій: якість продукції, якість обслуговування, конкурентоспроможність продукції й бізнесу в цілому та ін. Слід також ураховувати соціальні та екологічні аспекти діяльності.

Креативне мислення обліковців має виправити такі недоліки наявної системи облікової інформації:

- нестачу облікової інформації в окремих її видах, відсутність комплексного подання необхідної та достатньої інформації;

- дублювання інформаційних потоків різних рівнів управління процесом виробництва продукції, надання послуг та витратами діяльності;

- запізнення надходження та подання інформації, що призводить до затримки прийняття рішень та впливає на оперативність управлінських дій.

Застосування креативного мислення можливе завдяки творчому підходу, науковим методам, що не суперечать звичайній загальноприйнятій практиці. Безумовно, його слід використовувати без прямого порушення законодавства для відображення основних тенденцій в оцінці бізнесу, економічної вигоди від фінансово-господарської діяльності та достовірної картини стану справ фірми. Особливого значення даний підхід набуває, коли діяльність суб'єкта господарювання оцінюється сторонніми особами (зацікавленими сторонами).

Зацікавленими сторонами в міжнародних стандартах визнаються особи, організації та суспільні інститути, на яких можуть суттєво вплинути діяльність, продукція (роботи, послуги) та результатив-

ність організації або які самі можуть суттєво вплинути на діяльність, продукцію (роботи, послуги) та результативність організації [9; 10].

На нашу думку зацікавленим користувачам потрібна комплексна інформація про вплив рішень суб'єктів господарювання на можливості їх стійкого розвитку. Враховуючи все вищесказане та основні тенденції у сфері розвитку звітності у світі, слід відзначити, що традиційна система фінансової звітності не повністю відповідає цим вимогам та очікуванням, оскільки вона представляє інформацію про фінансовий стан та отримані фінансові результати діяльності організації.

У сучасних умовах науковцями дуже багато уваги приділяється методології складання інтегрованої звітності, яка об'єднує різні її форми: фінансову звітність, звіти про корпоративне управління, менеджерські звіти, звіти з винагород працівникам. Ця звітність має відображати здатність кожної конкретної організації створювати і підтримувати вартість у довгостроковому періоді. Це, скажімо так, більш широка форма звітності, ніж традиційна, оскільки ця система має відображати та вимірювати окремі компоненти створення вартості в компанії. Структурні елементи інтегрованих звітів наведено в табл. 1. Будь-яку з указаних у таблиці категорій не можна розробити без застосування креативного мислення.

До основних переваг інтегрованої звітності слід віднести такі:

- управління фінансовим, виробничим, кадровим, інтелектуальним, екологічним та соціальним капіталом (вимагає розгляду використання ресурсів та пов'язаних із цим ризиків та можливостей створення доданої вартості);

- звітність відображає минулі показники, фінансові ризики та стратегічні цілі організації (необхідно надавати інформацію, яка підтверджує цінність у майбутньому);

- звітність ураховує короткотермінові, середньотермінові та довготермінові чинники;

- значна увага приділяється прозорості шляхом розкриття більшої кількості показників, як позитивних, так і негативних аспектів (має сформулювати довіру до підприємства).

У сучасному менеджменті велика увага приділяється культурі організації та її розвитку. Культура організації – це її образ, система цінностей, філософія організації, яку поділяють усі її працівники. Елементи культури в організаціях формуються від її виникнення і протягом усього періоду існування. Таким чином, створюються основоположні цінності.

Висновки з проведеного дослідження. Таким чином, одним із важливих напрямів виведення підприємств з кризи є продумана, раціональна, ефективна асортиментна політика кожного переробного підприємства і в галузі у цілому. Особливу увагу в її розробленні необхідно приділити розвитку креативного мислення в обліку як основного інформаційного забезпечення діяльності суб'єкта бізнесу. На нашу думку, це сприятиме оновленню асортименту, здешевленню продукції, її конкурентоспроможності на ринку товарів у державі та за її межами.

Управління прибутком та доходом підприємства є одним із найважливіших чинників у проведенні підприємницької діяльності. Оскільки прибуток та дохід – це основне, до чого прагне підприємець у результаті своєї роботи, тому ефективно управ-

Таблиця 1

Основні структурні елементи інтегрованих звітів

Структура	Розділи
Стислий звіт	Ключові результати Ключові події Звернення перших осіб Інформація про звіт
Загальна уява про компанію	Загальна інформація Опис діяльності
Характеристика управління	Положення на ринку Публічна позиція в галузі стійкого розвитку Стратегія Корпоративне управління Система управління Управління ризиками Управління якістю
Основна діяльність	Фінансові результати діяльності Результати основної діяльності
Діяльність у галузі стійкого розвитку	Вплив на оточуюче середовище Економічний вплив Соціальний вплив Взаємодія із зацікавленими сторонами
Додатки	Додатки в частині бухгалтерської звітності Додатки в частині корпоративного управління Додатки в частині стійкого розвитку

ління доходом та прибутком допомагає підприємству якомога більше максимізувати їх розмір. За допомогою управління доходом та прибутком підприємство може успішно визначити економічну стратегію, сформувану більш перспективну мету та завдання для розвитку свого підприємства.

У сучасних умовах господарювання потрібно значну увагу приділяти розвитку креативного обліку передусім під час розроблення облікової політики на засадах забезпечення економічної вигоди від кожної господарської операції.

Регулярне складання звітів про стійкий розвиток надає комерційним організаціям низку вигід для стратегічного управління, у тому числі:

- забезпечення можливості прийняття більш кількісних управлінських рішень на підставі аналізу очікувань усіх зацікавлених сторін та суспільства у цілому;
- створення можливостей для підвищення якості управління ризиками;
- поліпшення морального клімату в колективі, підвищення конкурентоспроможності та привабливості організації на ринку праці;
- зміцнення зв'язків та контактів із діловими партнерами організації;
- підвищення можливостей організації у залученні капіталу;
- підвищення ефективності вартісно-орієнтованого управління за рахунок розширення можливостей для обліку та комплексного аналізу факторів вартості організації.

Разом із цим у компанії з'явилися можливості без перешкод експериментувати та залучати інновації, використовуючи принципи інтегрованої звітності, та виявляти, які вигоди це може приносити.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Борисов А.Б. Большой экономический словарь; изд. 2-е перераб. и доп. М: Книжный мир, 2007. 860 с. ISBN 455-4556-779-8.
2. Gritsenko O.I. Prospects for compilation integrated reporting credit unions. Economic Processes Management: International Scientific E-Journal. 2016. № 1. URL: http://epm.fem.sumdu.edu.ua/download/2016_1/2016_1_6.pdf.
3. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку 2000: Повний текст усіх Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та Тлумачень ПКТ станом на 1 січня 2000 р. / за ред. С.Ф. Голова; пер. з англ. К.: Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України, 2000. 1272 с.
4. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 18 «Доходи» / Міжнародний документ від 01.01.2012. URL: <http://www.minfin.gov.ua>.
5. Мэтьюс М.Р., Перера М.Х.Б. Теория бухгалтерского учета: учебник; пер. с англ.; под ред. Я.В. Соколова, И.А. Смирновой. М.: Аудит, 1999. 663 с.
6. Полякова Л.М., Билень З.В. Методика аудиту установчих документів та облікової політики підпри-

ємства. Вісник НУ «Львівська політехніка». 2009. № 647. URL: <http://vlp.com.ua/node/4577>.

7. Пушкар М.С. Креативний облік (створення інформації для менеджерів): монографія. Тернопіль: Карт-бланш, 2006. 334 с.

8. Прояви креативного обліку в економічній злочинності / А.Ж. Пшенична, Ю.А. Верига, І.Ю. Кравченко. URL: <http://www.dspace.puet.edu.ua/bitstream/123456789/383/1/прояви%20креативного%20обліку%20в%20економічній%20злочинності.pdf>.

9. Керівництво по звітності в області стійкого розвитку. Версія 3.0 / Sustainability Reporting Guidelines/ Version 3/0 Fmsterdam Global Reporting Initiative. 2006

10. The evolution of accountability – sustainability reporting for accountants / Statements on management fccjunting/ Business performance management. Montvale. NJ Institute of management accountants. 2008.

REFERENCES:

1. A. Borisov. Large economic dictionary. 2nd edition. Moscow: Knizhniy mir, 2007. 860 p. ISBN 455-4556-779-8.
2. Gritsenko O. I. Prospects for compilation integrated reporting credit unions [Online] // Economic Processes Management: International Scientific E-Journal. 2016. 1. Available:http://epm.fem.sumdu.edu.ua/download/2016_1/2016_1_6.pdf
3. Mizhnarodni standarty bukhgalterskoho obliku 2000: Povnyy tekst usikh Mizhnarodnykh standartiv bukhgalterskoho obliku ta Tlumachen PKT stanom na 1 sichnya 2000 r. ; za red. S.F. Holova.
4. Mizhnarodnyy standart bukhgalters'koho obliku 18 «Dokhody» [Elektronnyy resurs] / Mizhnarodnyy dokument vid 01.01.2012. – Rezhym dostupu : <http://www.minfin.gov.ua> – Ministerstavo.
5. Met'yus M. R. Teoriya bukhgalterskogo ucheta [Tekst]: uchebnik / M. R. Met'yus, M. KH. B. Perera; Per. s angl.; Pod red. YA. V. Sokolova, I. A. Smirnovoy. – M.: Audit, 1999. – 663.
6. Polyakova L.M. Metodyka audytu ustanovchykh dokumentiv ta oblikovoyi polityky pidpryyemstva [Elektronnyy resurs] / L.M Polyakova., Z.V. Bylen // // Natsionalnyy universytet "Lvivska politehnika". – Lviv. – 2009. – № 647. – Rezhym dostupa: <http://vlp.com.ua/node/4577>
7. Pushkar M. S. Kreatyvnyy oblik (stvorennya informatsiyi dlya menedzheriv) [Tekst]: monohrafiya / M. S. Pushkar. – Ternopil: Kart-blansh, 2006. – 334 s.
8. Pshenychna A.ZH. Proyavy kreatyvnoho obliku v ekonomichniy zlochnosti [Elektronnyy resurs] / A.ZH. Pshenychna, YU.A. Veryha, I.YU. Kravchenko. – Pezhym doctupu: <http://www.dspace.puet.edu.ua/bitstream/123456789/383/1/proyavy%20kreatyvnoho%20obliku%20v%20ekonomichniy%20zlochnosti.pdf>. – Zaholovok z ekpana.
9. Kerivnytstvo po zvitnosti v oblasti stiykoho rozvytku. Versiya 3.0/ Sbustainability Reporting Guidelines/ Version 3/0 Fmsterdam Global Reporting Initiative. 2006.
10. The evolution of accountability – sustainability reporting for accountants/ Statements on management fccjunting/ Business performance management/ Montvale. NJ Institute of management accountants. 2008.

Hrytsenko O.I. Candidate of Economic Sciences,
Senior Lecturer at Department of Accounting and Taxation
Sumy State University**Skorba O.A.**Candidate of Economic Sciences,
Senior Lecturer at Department of Accounting and Taxation
Sumy State University

CREATIVE ACCOUNTABILITY AS A PRIMARY EFFICIENCY OF BUSINESS

The article considers the main approaches to the formation of creative thinking in the accounting, factors and directions of the introduction of elements of creative accounting in the context of ensuring business efficiency.

A significant number of researchers consider it possible to conduct creative accounting by carefully developing the accounting policy of the company, taking into account all internal and external features of the enterprise. Usually accounting policies should meet all the established requirements and features. The content of the accounting policy elements is to be monitored.

It is necessary to systematize and generalize these approaches with the developed creative thinking. It is necessary to build a system of accounting in the enterprise taking into account market trends: quality of products, quality of service, competitiveness of products and business in general, etc. Social and environmental aspects of activities should also be taken into account.

The creative thinking of accountants should correct the following shortcomings of the existing accounting information system:

- Lack of accounting information in its individual types, lack of comprehensive presentation of necessary and sufficient information;
- duplication of information flows of different levels of production process management, service provision and operating costs;
- delay in receipt and submission of information, which leads to delays in decision making and affects the efficiency of management actions.

The use of creative thinking is possible thanks to a creative approach, scientific methods that do not contradict the usual common practice. Of course, it should be used without a direct violation of the law to reflect the main trends in the assessment of business, the economic benefits of financial and economic activity and a reliable picture of the state of affairs of the firm. Of particular significance, this approach takes place when the business of an entity is evaluated by outsiders (stakeholders).

In modern conditions of management it is necessary to pay considerable attention to the development of creative accounting, primarily in the development of accounting policies on the basis of providing economic benefits from each economic operation.